

บทที่ ๑

ประวัติและความสำคัญของการทะเบียนประวัติอาชญากร

ประวัติความเป็นมาของงานวิทยาการตำรวจ

งานวิทยาการตำรวจ เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๗๕ โดยเริ่มจากในสมัยนั้นมีประชากรประมาณ ๑๔ ล้านคน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ ได้มีพระบรมราชโองการให้จัดวางโครงสร้างตำรวจขึ้นใหม่ โดยเปลี่ยนชื่อ “กรมตำรวจภูธร” เป็น “กรมตำรวจ” และให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยจัดแบ่งแผนงานโดยย่อออกไปตามสมควรแก่รูปการ ในปีเดียวกันนั้น พระยาจำเสนาบดีศรีบริบาล รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ได้จัดแบ่งแผนงานในกรมตำรวจสำหรับสันติบาลโดยได้ประกาศไว้ ดังนี้ **ตำรวจสันติบาล** ให้รวบรวมกรมตำรวจภูธร ตำรวจกองพิเศษกับตำรวจภูธรกลางเป็นตำรวจสันติบาล มีหัวหน้าเป็นผู้บังคับการ ๑ นาย แบ่งเป็น กองที่ ๑ กองที่ ๒ **กองที่ ๓** และกองตำรวจแผนกสรรพกร สำหรับ **กองที่ ๓** เป็นกองวิทยาการตำรวจ ซึ่งต้องใช้ผู้มีความรู้พิเศษ เช่น การตรวจพิสูจน์ลายมือของผู้ต้องหาหรือผู้ที่สมัครเข้ารับราชการว่า เคยต้องโทษมาแล้วหรือไม่ บันทึกประวัติของผู้กระทำความผิด การตรวจของกลางต่างๆ ออกรูปพรรณของหายและออกประกาศสืบจับผู้ร้ายซึ่งหลบหนีคดีอาญา จึงสรุปได้ว่า **กองที่ ๓** ของตำรวจสันติบาลในสมัยนั้น คือ จุดกำเนิดของ **กองทะเบียนประวัติอาชญากรและกองพิสูจน์หลักฐาน**

ต่อมา พ.ศ.๒๔๗๖ ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมต่างๆ ในกระทรวงมหาดไทย กำหนดงานของกรมตำรวจขึ้นใหม่ ซึ่งสำหรับกองตำรวจสันติบาลได้กำหนดไว้ ดังนี้

- กองกำกับการ ๑ สืบสวนปราบปรามโจรผู้ร้าย
- กองกำกับการ ๒ สืบสวนราชการพิเศษ
- กองกำกับการ ๓ เทคนิคตำรวจ ซึ่งแบ่งเป็น ๕ แผนก คือ
  ๑. แผนกทะเบียนพิมพ์ลายนิ้วมือ
  ๒. แผนกบันทึกแผนประชุมกรรม
  ๓. แผนกพิสูจน์หลักฐาน
  ๔. แผนกบัญชีโจรผู้ร้าย
  ๕. แผนกเนรเทศ

(ในปี พ.ศ.๒๔๘๓ เพิ่มแผนกที่ ๖ ทะเบียนคนต่างด้าว และไปอยู่ในสังกัดอื่น เมื่อ พ.ศ.๒๔๘๔)

- กองกำกับการ ๔ ทะเบียนตำรวจ

ในปี พ.ศ.๒๔๘๔ ได้มีการปรับปรุงและขยายงานของกรมตำรวจโดยจัดตั้ง “กองสอบสวนกลาง” พร้อมทั้งแยกงานทางด้านวิทยาการจากกองตำรวจสันติบาลมาขึ้นตรงต่อกองตำรวจสอบสวนกลาง ในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ เปลี่ยนชื่อจากกองสอบสวนกลางเป็น “กองตำรวจสอบสวนกลาง” และในปี พ.ศ.๒๔๙๑ กิจการของกองตำรวจสอบสวนกลางได้เจริญก้าวหน้าจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็น “กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง” และในกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางนั้นมีกองกำกับการหนึ่งเรียกว่า “กองพิเศษ” และเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๕ ได้จัดตั้งกองวิทยาการเพิ่มขึ้นใหม่ ต่อมา กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางได้มีการปรับปรุงขยายหน่วยงาน โดยเพิ่มกองบังคับการใหม่ขึ้นอีก ๔ กองบังคับการ พร้อมทั้งได้มีการยุบ “กองพิเศษ” ไป รวมกับ “กองวิทยาการ” ที่ตั้งขึ้นใหม่ เพื่อต้องการให้การดำเนินงานทางด้าน **พิสูจน์วัตถุพยาน** ซึ่งเป็นงานของกองพิสูจน์หลักฐาน และ **การตรวจพิสูจน์ค้นคว้าตัวบุคคล** ซึ่งเป็นงานของกองทะเบียนประวัติอาชญากร ถือเป็นรากฐานของ **“กองพิสูจน์หลักฐานและกองทะเบียนประวัติอาชญากร”**

กองวิทยาการ แบ่งออกเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

กองกำกับการ ๑ ประกอบด้วย แผนกถ่ายรูปรูปสถานที่เกิดเหตุ แผนกเอกสารและวัตถุ
แผนกหออทลอง และแผนกพิพิธภัณฑสถานคดี

กองกำกับการ ๒ ประกอบด้วยแผนกตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือ แผนกตรวจเก็บลายพิมพ์
นิ้วมือ แผนกบัญชีการต้องโทษ และแผนกบันทึกแผนประทุษกรรม

กองกำกับการ ๓ ประกอบด้วยแผนกสถิติคดีอาชญากรรม แผนกสถานดูตัว แผนกสืบจับ
และของหายได้คืน

และต่อมา กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ได้มีการปรับปรุงหน่วยงานใหม่โดยยุบ
“กองวิทยาการ” ออกจากสารบบทำเนียบราชการตำรวจโดยแยกงานของกองนี้เป็น ๒ กอง คือ
กองพิสูจน์หลักฐานและกองทะเบียนประวัติอาชญากรรม โดยการแยกงานด้านการพิสูจน์วัตถุพยานและ
งานการตรวจพิสูจน์ค้นคว้าในด้านตัวบุคคลออกจากกันและได้มีการปรับปรุงหน่วยงานทั้งสองให้กว้างขวาง
ยิ่งขึ้น ดังนั้น กองพิสูจน์หลักฐานและกองทะเบียนประวัติอาชญากรรม จึงได้ถือกำเนิดเป็นหน่วยงานระดับ
กองบังคับการขึ้นตรงต่อกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ
กรมตำรวจ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๐๓ เป็นต้นมา

นอกจากนี้ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๐ สหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือประเทศไทย โดยมองเห็นถึง
ความสำคัญของงานทางด้านวิทยาการตำรวจ กรมตำรวจจึงได้รับความช่วยเหลือจากประเทศสหรัฐอเมริกา
ในสัญญาที่เรียกว่า The Civil Police Administration Project (C.P.A.) ในสมัย Mr.Tracey Park เป็น
ผู้อำนวยการ การช่วยเหลือเน้นทางด้านวิทยาการตำรวจและได้มีการลงนามในสัญญากับประเทศสหรัฐอเมริกา
ระหว่าง พล.ต.ต.เผ่า ศรียานนท์ ซึ่งเป็นอธิบดีกรมตำรวจ ในสมัยนั้นกับ องค์การบริหารวิเทศกิจ
สหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย (U.S.O.M.) เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๐๐ และการปรับปรุงงาน
การบริหารตำรวจในส่วนภูมิภาคก็เริ่มขึ้นตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๕๑๓ U.S.O.M. ได้หยุด
ให้ความช่วยเหลือการปรับปรุงวิทยาการในส่วนภูมิภาค จึงทำให้งานปรับปรุงวิทยาการในส่วนภูมิภาค
หยุดชะงักลงจนถึง พ.ศ.๒๕๒๓ ในสมัยของ พล.ต.อ. มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น เป็นอธิบดีกรมตำรวจ ได้ไปตรวจ
ราชการในส่วนภูมิภาคได้พบว่างานด้านวิทยาการขาดประสิทธิภาพ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานปรับปรุง
งานด้านวิทยาการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานวิทยาการในส่วนภูมิภาคให้สามารถปฏิบัติงานได้
อย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจากลักษณะงานของวิทยาการอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย วิทยาการตำรวจ
ในส่วนกลาง คือ กองทะเบียนประวัติอาชญากรรมและกองพิสูจน์หลักฐาน มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงกับ
กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ส่วนวิทยาการตำรวจในส่วนภูมิภาค มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงกับ
กองบัญชาการตำรวจภูธร อันเป็นปัญหาทั้งทางด้านการสรรหาคนเข้ามาปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร
การรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่จะปฏิบัติงาน เนื่องจากจากการขาดขวัญและกำลังใจความก้าวหน้าในชีวิตราชการต่ำ
อันเป็นปัญหาเกี่ยวกับระบบการบริหารงานบุคคลและองค์การโดยตรง จึงได้มีการปรับปรุงโครงสร้างโดย รวม
เอาหน่วยงานวิทยาการตำรวจในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไว้ด้วยกันจัดตั้งเป็น “สำนักงานวิทยาการตำรวจ”
ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ.๒๕๓๕ โดยแบ่ง
ส่วนราชการออกเป็น ๗ กองบังคับการ ดังนี้

๑. กองบังคับการอำนวยการ
๒. กองพิสูจน์หลักฐาน
๓. กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๔. กองวิทยาการ ภาค ๑
๕. กองวิทยาการ ภาค ๒
๖. กองวิทยาการ ภาค ๓
๗. กองวิทยาการ ภาค ๔

ในปี พ.ศ.๒๕๕๒ ได้ปรับโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ให้จัดตั้งกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการเป็น “สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ” โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็นกองบังคับการ ดังนี้

- (ก) กองบังคับการอำนวยการ
- (ข) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
- (ค) กองทะเบียนประวัติอาชญากร
- (ง)-(จ) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐
- (ฉ) สถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
- (ฉ) กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล
- (ณ) ศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรและพิมพ์ลายนิ้วมือ

หน่วยงานส่วนกลาง

กองทะเบียนประวัติอาชญากร (ทว.) ซึ่งมีฐานะเป็นกองบังคับการโดยขึ้นตรงกับสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สพฐ.ตร.) มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังต่อไปนี้

- ๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานทะเบียนประวัติอาชญากร
- ๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บสารบบลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหาและบุคคล
- ๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดของผู้ต้องหาและบุคคล
- ๔) ดำเนินการเกี่ยวกับงานวิชาการด้านทะเบียนประวัติอาชญากรและการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือ
- ๕) ประสานงานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากร การจัดเก็บสารบบลายพิมพ์นิ้วมือ และการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดของผู้ต้องหาและบุคคลกับหน่วยงานวิทยาการตำรวจที่เกี่ยวข้อง
- ๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานตรวจสอบประวัติบุคคลเพื่อประกอบการเดินทางไปต่างประเทศ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองทะเบียนประวัติอาชญากร ได้แบ่งส่วนราชการ ประกอบด้วย

๑. ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ๑) งานธุรการและงานสารบรรณ
- ๒) งานบริหารงานบุคคล
- ๓) งามคดีและวินัย
- ๔) งานนโยบายและแผน และงานยุทธศาสตร์
- ๕) งานการเงินและงานบัญชี
- ๖) งานงบประมาณ
- ๗) งานส่งกำลังบำรุง
- ๘) งานสวัสดิการ
- ๙) งานช่วยอำนวยการและงานเลขานุการ
- ๑๐) งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๑๑) งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- ๑๒) งานศึกษาอบรม
- ๑๓) งานบันทึก ตรวจสอบ ควบคุมและรายงานข้อมูลสถานภาพกำลังพลของข้าราชการตำรวจในสังกัดรวมทั้งตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวกับฐานข้อมูลกำลังพลกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และดำเนินการเพื่อให้ข้อมูลสถานภาพกำลังพลในความรับผิดชอบเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
- ๑๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- ๑๕) งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมีได้อยู่ในหน้าที่ของฝ่ายใด โดยเฉพาะ
- ๑๖) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๒. ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบันทึกตรวจสอบ จัดเก็บข้อมูลหมายจับ แผนประทุษกรรม ทรัพย์สินหาย รถหาย คนหายพลัดหลง คนตายไม่ทราบชื่อ บุคคลพันโทษ ที่ส่งมาจากหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยกเว้นตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- ๑) งานธุรการของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑
- ๒) บันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลหมายจับและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด ออกประกาศและถอนประกาศสืบจับบุคคล
- ๓) ตรวจสอบ ค้นหาข้อมูลหมายจับ สนับสนุนการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๔) บันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บข้อมูลประวัติแผนประทุษกรรม และแยกประเภทวิธีการกระทำผิดของคนร้าย
- ๕) จัดเก็บและแยกประเภทตำหนิรูปพรรณคนร้าย
- ๖) วิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลแผนประทุษกรรมและตำหนิรูปพรรณของคนร้าย เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๗) จัดทำแผนประทุษกรรมนอกที่ตั้งเป็นกรณีพิเศษ

๘) บันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลรูปพรรณสัณฐานที่ถูกระบุชื่อย่อ ออกประกาศ และถอนประกาศสืบหาทรัพย์สินที่ถูกระบุชื่อย่อ

๙) บันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลรูปพรรณสัณฐานที่ไม่เกี่ยวกับคดี ออกประกาศ และถอนประกาศสืบหาทรัพย์สินที่ไม่เกี่ยวกับคดี

๑๐) บันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลยานพาหนะที่ถูกระบุชื่อย่อ ออกประกาศ และถอนประกาศสืบหายานพาหนะที่ถูกระบุชื่อย่อ

๑๑) บันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บ ข้อมูลคนหายพลัดหลง คนตายไม่ทราบชื่อ ออกประกาศ และถอนประกาศสืบหาคนหายพลัดหลง และคนตายไม่ทราบชื่อ

๑๒) บันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บ ข้อมูลประวัติและตำหนิรูปพรรณบุคคลพันโท

๑๓) จัดทำประวัติและตำหนิรูปพรรณบุคคลพันโท ส่งสถานีตำรวจที่บุคคลพันโทจะเข้าไปมี ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เมื่อพันโทจากเรือนจำหรือทัณฑสถาน

๑๔) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๓. ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๒

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสเก็ทซ์และประกอบภาพใบหน้าคนร้ายในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล และหน่วยงานอื่นๆ ที่ร้องขอภาพถ่ายผู้ต้องหาและ จัดทำสารบบภาพถ่ายผู้ต้องหา โดยปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

๑) งานธุรการของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๒

๒) งานถ่ายภาพ รวบรวม จัดทำ และจัดเก็บสารบบภาพถ่ายผู้ต้องหาและภาพถ่ายบุคคลพันโท โดยแยกประเภทความผิด อายุ และเพศ

๓) งานการสเก็ทซ์และประกอบภาพใบหน้าคนร้ายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ กองบัญชาการตำรวจนครบาล หน่วยงานอื่นในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาคเฉพาะจังหวัดเขตปริมณฑลทั้งใน และนอกสถานที่

๔) งานจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานดูสารบบภาพถ่าย

๕) งานถ่ายภาพผู้ต้องหาที่บันทึกประวัติแผนประทุษกรรม

๖) งานพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลภาพใบหน้าคนร้ายด้วยระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้งจัดทำฐาน ข้อมูลภาพใบหน้าคนร้าย

๗) งานให้คำแนะนำ ฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับการสเก็ทซ์และประกอบภาพ ใบหน้าคนร้ายด้วยระบบคอมพิวเตอร์

๘) งานเปรียบเทียบภาพถ่ายใบหน้าบุคคล

๙) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๔. ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๓

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด ด้วยระบบชื่อ ชื่อสกุล รวมทั้งการบันทึกผลคดี การพิจารณาคัดแยกผลคดีที่อยู่ในข่ายต้องทำลายแผ่นพิมพ์ ลายนิ้วมือและบัญชีประวัติออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากร โดยปฏิบัติดังนี้

๑) งานธุรการของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๔

๒) บันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บผลคดี

๓) พิจารณาคัดแยกผลคดีที่อยู่ในข่ายต้องทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและบัญชีประวัติออกจาก สารบบหรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากร ส่งให้ผู้มีหน้าที่พิจารณา

๔) ตรวจสอบ รับรองผล และแจ้งผลการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด ด้วยระบบชื่อ
ชื่อสกุล

- ๕) จัดทำสถิติการตรวจสอบประวัติ
- ๖) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๕. ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๔

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหา และศพที่ตาย
โดยผิดธรรมชาติ โดยปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- ๑) งานธุรการของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๕
- ๒) รับแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา และศพที่ตายโดยผิดธรรมชาติ
- ๓) ตรวจสอบคุณภาพของลายพิมพ์นิ้วมือและความครบถ้วนของข้อมูล
- ๔) แจ้งผลการตรวจสอบประวัติลายพิมพ์นิ้วมือ
- ๕) พิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพที่ตายโดยผิดธรรมชาติ กรณีพิเศษนอกสถานที่
- ๖) จัดทำสถิติการตรวจสอบประวัติ
- ๗) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๖. ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๕

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับลายพิมพ์นิ้วมือผู้ถูกคุมประพฤติ
ผู้ต้องขัง ผู้ขออนุญาต ผู้สมัครเข้ารับราชการ และผู้สมัครงานอื่นๆ โดยปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- ๑) งานธุรการของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๕
- ๒) รับแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ถูกคุมประพฤติ ผู้ต้องขัง และความครบถ้วนของข้อมูล
- ๓) ตรวจสอบคุณภาพของลายพิมพ์นิ้วมือ และความครบถ้วนของข้อมูล
- ๔) แจ้งผลการตรวจสอบประวัติด้วยลายพิมพ์นิ้วมือ
- ๕) พิมพ์ลายนิ้วมือบุคคลกรณีพิเศษ
- ๖) จัดทำสถิติการตรวจสอบประวัติ
- ๗) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๗. ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๖

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำและรับรองรายการประวัติการกระทำความผิด
จัดเก็บสารบบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และแฟ้มประวัติการกระทำความผิด คัดแยกแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือที่อยู่ใน
ในข่ายต้องทำลายออกจากสารบบ โดยปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- ๑) งานธุรการของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๖
- ๒) บันทึกผลการตรวจสอบประวัติ จัดเก็บแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และจัดทำแฟ้มประวัติการกระทำ

ความผิด

- ๓) ปรับปรุงแฟ้มประวัติการกระทำความผิดให้เป็นปัจจุบัน และบันทึกข้อมูลเข้า สูระบบ
- ๔) คัดแยกแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือที่อยู่ในข่ายต้องทำลายให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการ
- ๕) จัดทำและรับรองรายการประวัติการกระทำความผิดของผู้ต้องหาและศพที่ตาย โดยผิด

ธรรมชาติ

- ๖) จัดทำใบรับรองรายการประวัติการกระทำความผิดของผู้ถูกคุมประพฤติ ผู้ต้องขัง

- ๗) จัดทำและรับรองรายการประวัติการกระทำความผิดของผู้ขออนุญาต ผู้สมัคร เข้ารับราชการ
และผู้สมัครงานอื่นๆ

๘) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๘. ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๗

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบและเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือด้วยระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ บริหารจัดการฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือ ควบคุมดูแล การทำงาน และการบำรุงรักษาระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ โดยปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- ๑) งานธุรการของฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๗
- ๒) คัดแยกและบันทึกข้อมูลประวัติและตำหนิรูปพรรณจากแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือเข้าสู่ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ
- ๓) ตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพของจุดลักษณะสำคัญพิเศษของลายเส้น (MINUTIAE)
- ๔) ตรวจ เปรียบเทียบ ยืนยันผลการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือของระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ
- ๕) ตรวจเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว เพื่อยืนยันและพิสูจน์ตัวบุคคล และออกรายงานรับรอง
- ๖) วิเคราะห์ ออกแบบระบบและบริหารจัดการฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือ
- ๗) จัดทำข้อมูลสำรอง และบำรุงรักษาสื่อข้อมูลสำรอง
- ๘) ควบคุม ดูแลการทำงาน และการบำรุงรักษาระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ
- ๙) บริหารและจัดตารางเวลารับ-ส่งงานผ่านเครือข่ายสื่อสารข้อมูลระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๑๐) ตรวจสอบและรายงานประสิทธิภาพระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๑๑) กำหนดกรอบสิทธิการใช้งานและชั้นการเข้าถึงข้อมูลในระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ
- ๑๒) กำหนดและควบคุมดูแลรหัสผ่านการใช้งานของระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ
- ๑๓) ศึกษา พัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ
- ๑๔) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๙. กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า พัฒนา วิเคราะห์ และออกแบบเกี่ยวกับชุดคำสั่งระบบงานคอมพิวเตอร์ และให้คำปรึกษาตอบข้อหารือโดยปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- ๑) ศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบระบบ และจัดทำโปรแกรมคำสั่งประมวลผลชุดคำสั่งประยุกต์พัฒนา และปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ อันเกิดจากการประมวลผลด้วยโปรแกรม
- ๒) บำรุงรักษาโปรแกรมระบบปฏิบัติการ โปรแกรมการใช้งานเฉพาะ โปรแกรมมอรรถประโยชน์เฉพาะ โปรแกรมเครือข่ายสื่อสาร และโปรแกรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นปัจจุบัน และสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ
- ๓) ปรับปรุงแก้ไขระบบงานให้เหมาะสมกับการใช้งาน และเพิ่มเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงาน
- ๔) บริหารจัดการข้อมูลประวัติอาชญากร

- ๕) ให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรม ให้ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือหน่วยงานต่างๆ ในกองทะเบียนประวัติอาชญากร
- ๖) การจัดทำคู่มืออธิบายการใช้คำสั่งต่างๆ ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และชุดคำสั่งสื่อสาร
- ๗) กำหนดคุณลักษณะของเครื่องคอมพิวเตอร์
- ๘) จัดทำข้อมูลสำรอง และบำรุงรักษาสื่อข้อมูลสำรอง
- ๙) ควบคุม ดูแลการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์
- ๑๐) กำหนดกรอบสิทธิการใช้งานและชั้นการเข้าถึงข้อมูลในฐานข้อมูลประวัติอาชญากร
- ๑๑) กำหนดและควบคุมดูแลรหัสผ่านการใช้งานของระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร
- ๑๒) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

หน่วยงานส่วนภูมิภาค

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ ซึ่งมีฐานะเป็นกองบังคับการ โดยขึ้นตรงกับสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจ (สพฐ.ตร.) มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ ส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังต่อไปนี้

๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานวิทยาการตำรวจ การตรวจพิสูจน์หลักฐานการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การทะเบียนประวัติอาชญากรการจัดเก็บสารบบลายพิมพ์นิ้วมือ และการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด ของผู้ต้องหาและบุคคล

๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านวิทยาการตำรวจให้แก่ข้าราชการตำรวจพนักงานราชการ และลูกจ้างในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ มอบหมาย

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ แต่ละหน่วยงาน ประกอบด้วย

(๑) ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ๑) งานธุรการและงานสารบรรณ
- ๒) งานบริหารงานบุคคล
- ๓) งานคดีและวินัย
- ๔) งานนโยบายและแผน และงานยุทธศาสตร์
- ๕) งานการเงินและงานบัญชี
- ๖) งานงบประมาณ
- ๗) งานส่งกำลังบำรุง
- ๘) งานสวัสดิการ
- ๙) งานช่วยอำนวยการและงานเลขานุการ
- ๑๐) งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๑๑) งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- ๑๒) งานศึกษาอบรม

๑๓) งานบันทึก ตรวจสอบ ควบคุม และรายงานข้อมูลสถานภาพกำลังพลของข้าราชการ ตำรวจในสังกัด รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวกับฐานข้อมูลกำลังพลกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และดำเนินการเพื่อให้ข้อมูลสถานภาพกำลังพลในความรับผิดชอบเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

๑๔) ดำเนินการงานทะเบียนประวัติอาชญากร แผนประทุษกรรม สมุดภาพคนร้าย การสเก็ทซ์และประกอบภาพใบหน้าคนร้าย บุคคลพันโทฯ หมายถึง ทริพย์หาย คนหาย พลัดหลง งานตรวจสอบประวัติลายพิมพ์นิ้วมือ

๑๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

๑๖) งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมีได้อยู่ในหน้าที่ของฝ่ายใด โดยเฉพาะ

๑๗) งานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๒) กลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ในคดีต่างๆ งานถ่ายภาพ เพื่อสนับสนุนพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน แต่ละหน่วยงาน โดยปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

๑) ปฏิบัติงานธุรการ งานสารบรรณ สถิติผลการปฏิบัติงาน งานรับแจ้งเหตุและงานบันทึกประจำวันของกลุ่มงาน

๒) ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในคดีต่างๆ และเก็บรวบรวมพยานหลักฐานของกลางในที่เกิดเหตุ เพื่อสนับสนุนพนักงานสอบสวนในพื้นที่รับผิดชอบ

๓) ตรวจสอบเปรียบเทียบร่องรอยการเสียหาย

๔) ตรวจสอบร่องรอยและรวบรวมพยานหลักฐานของกลาง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

๕) ถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๖) ถ่ายภาพ พิมพ์ภาพ และอัดรูปพยานหลักฐานของกลาง ร่องรอยต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบในการตรวจพิสูจน์ของผู้ชำนาญการหรือผู้ตรวจพิสูจน์

๗) ถ่ายภาพ พิมพ์ภาพ และอัดรูปในงานราชการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐

หน่วยงาน	สถานที่	หน่วยงานในสังกัด
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑	ปทุมธานี	ปทุมธานี อยุธยา นนทบุรี สมุทรปราการ สระบุรี อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๒	ชลบุรี	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี นครนายก สระแก้ว
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๓	นครราชสีมา	นครราชสีมา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ยโสธร
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๔	ขอนแก่น	ขอนแก่น อุดรธานี เลย มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร นครพนม สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๕	ลำปาง	ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๖	พิษณุโลก	พิษณุโลก สุโขทัย ตาก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ พิจิตร เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ อุทัยธานี
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๗	นครปฐม	นครปฐม สุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๘	สุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๙	สงขลา	สงขลา พัทลุง ตรัง สตูล
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐	ยะลา	ยะลา ปัตตานี นราธิวาส

หมายเหตุ ตามระเบียบ ตร. ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ยกเลิกระเบียบ ตร. ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดหน้าที่การงานของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัด สพฐ.ตร. โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒

การติดต่อประสานงานกับกองทะเบียนประวัติอาชญากร

ลำดับ	หน่วยงาน	สถานที่ตั้งหน่วยงาน	โทรศัพท์
๑	ผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร	กองทะเบียนประวัติอาชญากร อาคาร ๒๕ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐	๐ ๒๒๐๕ ๑๓๓๐
๒	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ ทว. (หมายจับและคำวินิจฉัยพยานผู้กระทำความผิด)		๐ ๒๒๐๕ ๑๒๘๕
๓	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ ทว. (ทรัพย์สินถูกโจรกรรม)		๐ ๒๒๐๕ ๑๓๕๐
๔	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ ทว. (รถถูกโจรกรรม)		๐ ๒๒๐๕ ๑๓๔๑
๕	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ ทว. (คนหายพลัดหลง คนตายไม่ทราบชื่อ ทรัพย์สินหายไม่เกี่ยวกับคดี)		๐ ๒๒๐๕ ๑๓๕๐
๖	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ ทว. (แผนประทุษกรรม)		๐ ๒๒๐๕ ๑๓๒๕
๗	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๒ ทว. (สเก็ทซ์ และประกอบภาพใบหน้าคนร้าย)		๐ ๒๒๐๕ ๒๑๔๕
๘	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๓ ทว. (ตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดด้วยระบบชื่อ ชื่อสกุล รวมทั้งการบันทึกผลคดี)		๐ ๒๒๐๕ ๒๘๑๕
๙	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๔ ทว. (ลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหา และศพที่ตาย โดยผิด ธรรมชาติ)		๐ ๒๒๐๕ ๑๒๕๗
๑๐	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๕ ทว. (ลายพิมพ์นิ้วมือผู้ถูกคุมประพฤติ ผู้ต้องขัง ผู้ขออนุญาต ผู้สมัครเข้ารับราชการและผู้สมัครงานอื่น ๆ)		๐ ๒๒๐๕ ๒๙๑๘
๑๑	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๖ ทว. (จัดทำและรับรองรายการประวัติการกระทำความผิด จัดเก็บสารบบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และแฟ้มประวัติ การกระทำความผิด คัดแยกแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือที่อยู่ใน ข่ายต้องทำลายออกจากสารบบ)		๐ ๒๒๐๕ ๒๑๕๓
๑๒	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๗ ทว. (ตรวจสอบเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือด้วยระบบ ตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติและดูแลฐานข้อมูล ที่ใช้ตรวจสอบลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว และลายพิมพ์นิ้วมือ แฝง)		๐ ๒๒๐๕ ๑๓๓๓
๑๓	กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ ทว.		๐ ๒๒๐๕ ๑๒๐๒

ความหมายของการทะเบียนประวัติอาชญากร

คำว่า “ทะเบียน” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๓๕ ให้ความหมาย ไว้ว่า บัญชีจดลักษณะของคน สัตว์และสิ่งของ ในส่วนที่เกี่ยวกับคน เช่น ทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนสำมะโนครัว ทะเบียนสมรส ทะเบียนคนต่างด้าว ฯลฯ ในส่วนของสัตว์ เช่น ทะเบียนตัวพิมพ์รูปพรรณสัตว์พาหนะ ช้าง ม้า โค กระบือ ฯลฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งของ เช่น ทะเบียนยานพาหนะ ทะเบียนอาวุธปืน ทะเบียนที่ดิน ทะเบียนการค้า ฯลฯ จะเห็นได้ว่า คำว่า “ทะเบียน” มีที่ใช้อยู่ทั่วไป ทั้งนี้ก็เพราะทะเบียนเป็นหลักฐาน สำคัญใช้ในการตรวจสอบ ยืนยัน อ้างอิง หรือพิสูจน์ความจริงกันได้

คำว่า “ประวัติ” แปลว่า เรื่องราว ข่าวคราว ความเป็นไป เช่น ประวัติของสถานที่สำคัญต่างๆ ก็กล่าวถึงเรื่องราวข่าวคราว หรือความเป็นไปของสถานที่หรือบุคคลต่างๆ เหล่านี้ไว้ โดยละเอียดเพื่อจะได้ ทราบเรื่องราวข่าวคราวหรือความเป็นไปของสถานที่หรือบุคคลนั้นๆ

คำว่า “อาชญากร” หรือ “อาชญากรรม” อาชญากร หมายถึง ผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญา ส่วน คำว่า อาชญากรรม นักอาชญาวิทยา ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่ได้ละเมิดและฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติ แห่งกฎหมายอาญา (Hartjen, Clayton A, ๑๙๗๘ : p.๓)

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่ได้ฝ่าฝืนต่อกฎหมายอาญา ไม่ว่าจะกระทำนั้น จะฝ่าฝืนต่อศีลธรรมหรือถูกประณามจากสังคมมากน้อยเพียงใด ก็ไม่ถือว่ามีกฎหมายเป็น “อาชญากรรม” เว้นแต่ได้มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดไว้ (Sutherland, Edwin H and Cressey, ๑๙๖๘ : p.๔)

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำความผิดที่เป็นการละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายอาญา โดยผู้กระทำความ เจตนาชั่วร้ายและขัดต่อหลักศีลธรรม (วิระพงษ์ บุญโญภาส, ๒๕๓๗ ,หน้า ๕๕.)

โดยสรุปแล้ว ความหมายของอาชญากรรมก็คือ การกระทำหรือพฤติกรรมที่ได้ฝ่าฝืนหรือละเมิดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาที่ได้บัญญัติไว้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่การบัญญัติกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นหลักสำคัญว่าได้บัญญัติว่า การกระทำหรือพฤติกรรมใดเป็นความผิดและมีโทษหรือไม่ ซึ่งถ้าการกระทำ หรือพฤติกรรมนั้น กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและมีโทษ ก็มีถือว่ามีความหมายว่าเป็น “อาชญากรรม” (Crime) ดังนั้นผู้ที่กระทำความผิดอาญาจึงเป็นอาชญากรแต่อย่างไรก็ตามนักอาชญาวิทยา ไม่ถือว่าการกระทำความผิดเล็กๆ น้อยๆ เช่น ความผิดลหุโทษ หรือเด็กกระทำความผิดเป็นอาชญากร

การทะเบียนประวัติอาชญากร การเก็บบันทึกเรื่องราวรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับบุคคลและ สิ่งของในคดีอาญา

บุคคล ในที่นี้ได้แก่ผู้กระทำความผิดทางอาญา เช่น ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษ คนพ้นโทษ รวมถึง บุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม ผู้ร้ายหลบหนี คนหายพลัดหลง และคนตายไม่ทราบชื่อ รายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับ บุคคลได้แก่ แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ รูปถ่าย แผนประทุษกรรม ประวัติย่อ ตำหนิรูปพรรณ ลายสัก หมายถึง รายงานพฤติการณ์ความเคลื่อนไหว ฯลฯ

สิ่งของ ในที่นี้ได้แก่ ทรัพย์สินที่หาย ถูกประทุษร้ายหรือทรัพย์สินตกหล่นที่เก็บได้ เช่น ยานพาหนะ อาวุธปืน ทรัพย์สินอื่นๆ รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะ ตำหนิรูปพรรณ ชนิดวัตถุ หมายเลขทะเบียน ฯลฯ

ความเป็นมาของการทะเบียนประวัติอาชญากร

งานที่ถือว่าเป็นโครงสร้างของตำรวจอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ การทะเบียนและการสื่อสาร (RECORDS AND COMMUNICATION) การทะเบียนนั้น เป็นการบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ของตำรวจไว้ เพื่อประโยชน์แก่ผู้บริหารงานตำรวจ หรือเป็นเครื่องมือในการสะสมความรู้ของตำรวจหน่วยต่างๆ ส่วนการสื่อสารนั้น มีความสำคัญแก่ตำรวจเพราะงานตำรวจนั้น ต้องการความรวดเร็ว ในการติดต่อประสานงานในหน้าที่ต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดำเนินไปอย่างฉับพลันทันทีทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งอาจจะต้องประกอบด้วย โทรศัพท์ โทรทัศน์ เครื่องส่งภาพและห้องศูนย์รวมข่าว

สำหรับการทะเบียน (RECORDS) นั้น เกือบจะกล่าวได้ว่า งานแทบทุกอย่างของตำรวจไม่ว่าจะเป็นงานด้านบริหาร หรืองานทางการดำเนินคดี จะต้องมีการบันทึกไว้เรียกว่า “POLICE RECORDS” ใน POLICE RECORDS นี้ ถ้าเป็นการทะเบียนที่เกี่ยวกับคดีโดยเฉพาะเรียกว่า “CRIMINAL RECORDS” จะประกอบด้วย การร้องทุกข์หรือทะเบียนของการเกิดคดี (COMPLAINT RECORDS) ทะเบียนการจับกุม (ARREST RECORDS) ทะเบียนการพิสูจน์ตัวบุคคล (IDENTIFICATION RECORDS) และในพวกทะเบียนการพิสูจน์ตัวบุคคลนี้ จะประกอบด้วยทะเบียนบุคคล (PERSON IDENTIFICATION RECORDS) และทรัพย์สิน (PROPERTY IDENTIFICATION RECORDS)

สำหรับทะเบียนบุคคล แยกออกเป็น

๑. คำอธิบายพรรณ (DESCRIPTION RECORDS)
๒. พิมพ์ลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว (TENDIGIT FINGERPRINTS)
๓. พิมพ์ลายนิ้วมือเดี่ยว (SINGLE FINGERPRINT)
๔. ภาพถ่ายคนร้าย (CRIMINAL PHOTOGRAPHS)
๕. ประวัติอาชญากร (CRIMINAL RECORDS)

ส่วนทะเบียนเกี่ยวกับทรัพย์สิน จะแยกเป็น

๑. ทรัพย์สินที่ถูกขโมย (STOLEN PROPERTY INDEX)
๒. รถยนต์ที่ถูกโจรกรรม (AUTOTHEFT INDEX)

การเกิดวิชาการทะเบียนประวัติอาชญากร ซึ่งเป็นวิชาเฉพาะของตำรวจนั้น อาจกล่าวได้ว่า เกิดมาจากองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

๑. หลักวิชา วิชานี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากหลักว่าด้วยการบันทึกช่วยความจำ หรือการทำทะเบียนต่างๆ (RECORDS) รวมทั้ง การจำแนก (CLASSIFY) การวิเคราะห์ (ANALYSE) การทำดัชนีเพื่อการค้นหา (INDEX) และการเก็บ (FILING) คำอธิบายพรรณคนและทรัพย์สิน (DESCRIPTION OF PERSON AND PROPERTY)

๒. หลักประสบการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นหน้าที่ของตำรวจ ที่อาจเป็นคดีหรือเป็นเหตุการณ์ทั้งหลาย ที่ตำรวจจะต้องเข้าไปดำเนินการ ให้เกิดความสำเร็จในการที่จะนำเอาหลักวิชาต่างๆ มาใช้กับเรื่องราวที่ต้องรับผิดชอบ จนเกิดเป็นประสบการณ์ขึ้นนั้น จนเป็นที่ยอมรับนับถือกันแล้ว และทางราชการได้นำมาประมวลเป็นระเบียบการขึ้น

๓. **หลักปฏิบัติ** อันเกิดจากการนำเอาหลักวิชามาใช้กับเรื่องราวที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของตำรวจให้เกิดความสำเร็จ ความจริงแล้วก่อนที่จะเกิดเป็นหลักปฏิบัติขึ้นนั้น ผู้ปฏิบัติที่มีความเฉลียวฉลาดมีปฏิภาณไหวพริบดี มีความสนใจ ตั้งใจและขยันหมั่นเพียร ในการที่จะนำเอาหลักวิชาต่างๆ มาใช้กับเรื่องราวที่ต้องรับผิดชอบจนเกิดเป็นประสบการณ์ขึ้น และเมื่อมีแนวทางปฏิบัติในเรื่องต่างๆ อันเกิดจากประสบการณ์นั้นจนเป็นที่ยอมรับนับถือกันแล้ว จึงเกิดเป็นหลักปฏิบัติขึ้น และทางราชการได้นำมาประมวลเป็นระเบียบการเพื่อให้ตำรวจที่มีหน้าที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเฉพาะตำรวจ ในทางการศึกษาจึงถือว่าเป็นวิทยาการตำรวจ

ความสำคัญของงานการทะเบียนประวัติอาชญากร

ในอดีตพนักงานสอบสวนโดยทั่วไป มักจะเน้นการสอบสวนไปในการหาพยานบุคคลเป็นส่วนใหญ่ และในทางกลับกันบางครั้งในกรณีที่ต้องหากระทำความผิดจริง แต่เมื่อพนักงานสอบสวนแบบเดิมไม่มีการนำพยานหลักฐานด้านเอกสารหรือวัตถุพยานเข้ามาประกอบก็อาจจะมีผลทำให้ผู้ต้องหาได้รับการยกฟ้องหรือปล่อยตัวในชั้นศาลอันเนื่องมาจากการขาดพยานหลักฐานเพียงพอที่ศาลจะเชื่อถือและยอมรับฟังได้ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นถ้ายังปรากฏว่าการพัฒนางานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อป้องกันปราบปรามและพิจารณาคดี ตลอดจนแก้ไขผู้ที่กระทำความผิดกฎหมายไม่สามารถจะทำได้อย่างเกิดประสิทธิภาพ ก็จะมีผลให้ไม่สามารถควบคุมความรุนแรงและแนวโน้มของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นในปัจจุบันเมื่อมีคดีอาญาต่าง ๆ เกิดขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจในการที่ต้องใช้ความพยายามในการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาทำการฟ้องร้องให้ศาลลงโทษให้ได้ และการสืบสวนปราบปรามจะได้ผลสำเร็จดียิ่งขึ้น นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสืบสวนสอบสวนจะต้องใช้ วิชาความรู้ทางด้านวิชาการตำรวจแล้วยังจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ “วิทยาการตำรวจและประวัติความเป็นมา รวมถึงวิธีการของคนร้ายประเภทต่างๆ” อีกด้วย ตำรวจท้องที่ที่จะต้องรู้จักบุคคลในพื้นที่ให้มากที่สุด สามารถแยกได้ว่าใครเป็นคนดี และใครเป็นคนร้าย ใครมีความชำนาญในการโจรกรรมอย่างไร พวกไหนเป็นพวกนักล้วงกระเป๋า พวกไหนเป็นพวกฉ้อโกง ต้มตุ๋น พวกแก๊งค์ดะแงะ มีใครบ้าง ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น ตำรวจจะต้องรู้จักและพยายามจดจำให้แม่นยำดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นจำนวนประชากรก็มีเพิ่มมากขึ้นการคมนาคมสะดวกรวดเร็ว จึงมีผลทำให้การก่ออาชญากรรมของคนร้ายพัฒนาตามไปด้วย โดยมักจะไม่อยู่ในขอบเขตเฉพาะภายในท้องถิ่นเท่านั้น แต่มีการขยายการก่ออาชญากรรมออกไปต่างท้องถิ่นหรือต่างท้องที่ จนในบางครั้งถึงกับขยายออกไปต่างประเทศก็มี และก็มีคดีเป็นจำนวนไม่น้อยที่คนร้ายหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจไปได้ หรือบางรายแม้ว่าจะทราบตัวคนร้ายแต่พยานหลักฐานในกระบวนการยุติธรรมไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่สามารถนำตัวคนร้ายมาลงโทษได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีวิทยาการอย่างใดอย่างหนึ่งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวน ในอันที่จะชี้ระบุตัวคนร้าย เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องปรับปรุงระบบการตรวจสอบประวัติผู้กระทำความผิด เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการที่จะเพิ่มโทษ ลดโทษ หรือป้องกันปราบปราม ตลอดจนแก้ไขปัญหา ให้ถูกต้องยิ่งขึ้น จึงเห็นได้ว่าการจดจำและรู้จักคนร้ายเฉพาะภายในท้องที่ของตนเท่านั้น ย่อมเป็นการไม่เพียงพอจำเป็นอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับประวัติและเรื่องราวของผู้ร้าย ในท้องถิ่นอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วก็เป็นการสุดความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อันเป็นบุคคลธรรมดาในอันที่จะดำเนินการจดจำหรือรู้จักคนร้ายทั้งหมด โดยใช้ความจำของตัวเองได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบซึ่งจะต้องประกอบด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ ในการที่จะเก็บข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลประวัติบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ

ข้อมูลเกี่ยวกับแผนประทุษกรรม หรือวิธีการกระทำความผิดของคนร้าย รูปถ่ายผู้ต้องหา หมายจับ ตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด ประวัติย่อของผู้ต้องขัง หรือแม้แต่ตำหนิรูปพรรณทรัพย์สิน ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะได้มาจากพนักงานสอบสวน หรือตำรวจท้องที่ที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นทุกครั้ง โดยในการเก็บข้อมูล อาจจะใช้ในระบบคอมพิวเตอร์ บัตรสารบบ บัตรดัชนี หรือเก็บเป็นแฟ้ม เรียงตาม คาร์ทส หรือเรียงตามลำดับอักษรหรือเรียงตามลำดับหมายเลขทะเบียนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมครั้งต่อไปๆ ไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลที่สุดการใช้วิธีการดำเนินงานดังกล่าว คือ “การรวบรวมข้อมูลอย่าง มีระบบ” ก็คือ **การใช้วิธีการดำเนินงานทางด้านการทะเบียนประวัติอาชญากร** ซึ่งเป็นงานด้านวิทยาการ ที่สำคัญแขนงหนึ่งในหลายๆ แขนงของงานวิทยาการเป็นหลักนั่นเอง

ลักษณะการปฏิบัติงานทางด้านทะเบียนประวัติอาชญากรของกองทะเบียนประวัติอาชญากร

เนื่องจากวิชาการทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นวิทยาการแขนงสำคัญแขนงหนึ่งในหลายๆ แขนงของงานทางด้านวิทยาการที่จะสามารถอำนวยความสะดวก ให้ผลสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการติดตามจับกุมตัวคนร้ายให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งตามปกติ การปฏิบัติงานทางด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรนี้ มักจะดำเนินควบคู่ไปกับวิชาการทางด้านพิมพ์ลายนิ้วมือ แต่วิชาการทางด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรจะเน้นที่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับตามตัวบทกฎหมายเป็นหลักผิดกับวิชาพิมพ์ลายนิ้วมือ ซึ่งจะเน้นทางเทคนิควิทยาการเฉพาะด้านซึ่งจะต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานด้วยความชำนาญเป็นหลัก แต่ทั้งสองวิชาดังกล่าวก็จะสามารถดำเนินการควบคู่กันไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะในการชี้ระบุตัวบุคคลต้องอาศัยงานด้านพิมพ์ลายนิ้วมือเป็นเครื่องยืนยันเป็นหลัก โดยอาศัยวิธีการทางด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรมาเป็นแนวทางเอื้ออำนวยในการที่จะตรวจสอบ หรือยืนยันข้อมูลนั้นๆ ซึ่งจากลักษณะ การปฏิบัติงานทางด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรดังกล่าว สามารถที่จะสรุปลักษณะ การปฏิบัติงานได้ ดังนี้

๑. มีลักษณะเป็นการเก็บข้อมูล คือเป็นการเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ได้รับจากพนักงานสอบสวนหรือตำรวจท้องที่ โดยนำมาจัดเก็บเข้าระบบคอมพิวเตอร์บัตรสารบบ หรือเป็นแฟ้มเรียงตามคาร์ทสหรือหมายเลขทะเบียน หรือเรียงตามลำดับอักษรและสำเนียง หรือตามหลักวิธีการต่างๆ แล้วแต่กรณีซึ่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ เอกสารรายงานแผนประทุษกรรมรูปถ่ายผู้ต้องหา เอกสารหมายจับ และตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิดตำหนิรูปพรรณทรัพย์สิน หรือแม้แต่ประวัติย่อของผู้ต้องขัง บุคคลพันโทฯ ผู้ได้รับการพระราชทานอภัยโทษ ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น

๒. มีลักษณะเป็นการตรวจสอบและแจ้งผล เนื่องจากงานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรมีลักษณะเป็นการเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น ข้อมูลที่เก็บไว้จะมีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการแจ้งผลกันอยู่ตลอดเวลา สำหรับวิธีการตรวจสอบข้อมูลจะใช้วิธีการตรวจสอบ ด้วยระบบดัชนีและลายพิมพ์นิ้วมือระบบ เอพีไอ ในปัจจุบันมีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในระบบการเก็บและตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓. มีลักษณะเป็นการออกประกาศต่างๆ เช่น ประกาศสืบจับ ประกาศรางวัลสินบนนำจับ ประกาศตำหนิรูปพรรณทรัพย์สิน ประกาศคนหายพลัดหลง และประกาศคนตายไม่ทราบชื่อ เป็นต้น

ประโยชน์ของงานการทะเบียนประวัติอาชญากร

๑. ในด้านการสืบสวน

๑.๑ ในกรณีที่เจ้าทุกข์ หรือพยานจำหน้าคนร้ายได้ งานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากร จะช่วยให้ค้นหาได้จาก

- สารบบภาพถ่ายคนร้าย
- การสเก็ทซ์ภาพคนร้าย หรือการประกอบภาพใบหน้าคนร้ายด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

๑.๒ ในกรณีที่ทราบชื่อ หรือจำตำหนิรูปพรรณบางอย่างของคนร้ายได้หรือทราบแต่ข้อมูลวิธีการ ดำเนินการของคนร้าย ก็อาจช่วยค้นหาได้จากสารบบข้อมูลประวัติอาชญากรรม

๑.๓ กรณีที่คนร้ายนำทรัพย์สินไปจำนำ งานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรจะช่วยให้ค้นหาได้ จากการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือในต้นขั้วตัวจำนำ กับลายพิมพ์นิ้วมือเดียว

๑.๔ ในกรณีที่พบทรัพย์สินของกลาง แต่ไม่ทราบว่า เป็นของผู้ใด แจ้งความไว้ที่สถานีตำรวจแต่ เมื่อใด ก็จะช่วยค้นหาได้จาก สารบบข้อมูลทรัพย์สิน

๑.๕ ในกรณีที่เกิดมีคนร้ายหลบหนีการจับกุม งานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรก็จะช่วย สืบหาได้โดยการออกประกาศสืบจับส่งให้สถานีตำรวจต่างๆ ได้ทราบและช่วยติดตามจับกุม

๑.๖ ในกรณีพบศพไม่ทราบชื่อ งานด้านทะเบียนประวัติอาชญากรจะช่วยสืบสวนหาตัวว่าผู้ตาย เป็นผู้ใด

๒. ในด้านการสอบสวน

๒.๑ จะช่วยตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหา หรือศพไม่ทราบชื่อ เพื่อที่จะต้องการทราบว่า ผู้ต้องหาหรือศพที่พบ เคยต้องหาหรือต้องโทษมาก่อนหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำไปประกอบสำนวนการสอบสวน

๒.๒ ช่วยตรวจสอบประวัติแผนประทุษกรรมของผู้ต้องหา เพื่อต้องการทราบว่าผู้ต้องหาเคยกระทำ ความผิดมาก่อนด้วยวิธีการอย่างไร

๒.๓ ช่วยตรวจสอบหมายจับ เพื่อต้องการทราบว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดคดีอาญาและ อยู่ในระหว่างหลบหนีการจับกุมหรือไม่ หรือสถานีตำรวจใดต้องการตัวบ้าง

๓. ในด้านการป้องกันและปราบปราม

ในงานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรได้กำหนดให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ในการจัดทำประวัติบุคคลพ้นโทษส่งไป ยังสถานีตำรวจท้องที่ที่คนพ้นโทษนั้นจะออกไปมีภูมิลำเนาอยู่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบและ เก็บข้อมูลไว้คอยสอดส่องพฤติกรรมและความเคลื่อนไหว ซึ่งถ้าหากไปกระทำความผิดขึ้นอีกก็จะได้ใช้เป็น แนวทางในการสืบสวนปราบปรามต่อไป

ดังนั้น จะเห็นได้ว่างานทะเบียนประวัติอาชญากรจะดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้องเรียบร้อย จนสามารถที่จะอำนวยความสะดวกให้กับพนักงานสอบสวน หรือตำรวจท้องที่ได้อย่างแท้จริง พนักงานสอบสวน หรือตำรวจท้องที่จะต้องให้ความร่วมมือในการประสานงานการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่งานทะเบียนประวัติ อาชญากร ในเรื่องการส่งรายงานหรือข้อมูลต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อย่างเคร่งครัด และการรายงานจะต้องกรอกข้อความตามรายการในแบบพิมพ์ให้ถูกต้องครบถ้วนและชัดเจน เมื่อพนักงานสอบสวนหรือตำรวจหน่วยใดมีความประสงค์ต้องการจะทราบประวัติหรือเรื่องราวรายละเอียดต่างๆ ของบุคคลใด เพื่อประโยชน์แก่การสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เจ้าหน้าที่

ผู้รับผิดชอบงานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากร ก็จะได้ทำการตรวจสอบและแจ้งผล ให้ทราบเรื่องราว รายละเอียดต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ไม่ผิดพลาด อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง แต่ในทางกลับกัน ถ้าหากพนักงานสอบสวนหรือตำรวจท้องที่ ไม่สนใจให้ความร่วมมือ ไม่ส่งรายงานหรือเรื่องราวตามที่ได้ กำหนดไว้ในระเบียบฯ หรือส่งเรื่องราวที่มีข้อมูลไม่ละเอียดพอหรือไม่ครบถ้วนถูกต้อง เมื่อพนักงานสอบสวน หรือตำรวจท้องที่ที่ต้องการจะทราบประวัติหรือเรื่องราวรายละเอียดของอาชญากรผู้ใด เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการทะเบียนประวัติอาชญากร ก็ไม่สามารถจะทำการตรวจสอบค้นหาให้ได้ตามความต้องการ หรือได้แต่ ข้อมูลที่ผิดพลาด ไม่ถูกต้องกับความเป็นจริงอันเป็นผลสะท้อนกลับมาสู่พนักงานสอบสวนหรือตำรวจท้องที่ เองทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากงานการทะเบียนประวัติอาชญากรได้อย่างแท้จริง

หลักวิชาการทะเบียนประวัติอาชญากร

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในท้องที่ไม่ว่าจะเป็น ฝ่ายป้องกันและปราบปราม ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ฝ่ายจราจร หรือแม้แต่ฝ่ายธุรการ ต่างก็มีความจำเป็นที่จะต้องทราบถึงตัวบทกฎหมายอย่างกว้างขวางและ แม่นยำ ต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาการ หรือเทคนิคต่างๆ ของตำรวจที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดประโยชน์ต่อ การปฏิบัติในท้องที่ให้ได้มากที่สุด เท่าที่จะมากได้ ไม่ว่าจะเป็นเทคนิควิชาการที่เกี่ยวกับการต่อสู้ป้องกันตัว วิธีการสอบสวน หรือแม้แต่เทคนิควิธีการในอันที่จะสร้างสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในพื้นที่ ล้วนแต่เป็นเทคนิค วิธีการเฉพาะด้านของงานที่ต้องใช้หรือสัมผัสอยู่ตลอดเวลาทั้งสิ้น

ในทำนองเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายวิทยาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงาน ทางด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรก็เช่นกัน นอกจากจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและผ่านการฝึกอบรม เทคนิควิชาทางด้านยุทธวิธีตำรวจ ตลอดจน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่แล้ว ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจศึกษาอบรมถึงเทคนิควิทยาการที่สำคัญๆ ซึ่งใช้ในการปฏิบัติงานด้าน การทะเบียนประวัติอาชญากร และถือเป็นหลักที่นำมาใช้ในการชี้ระบุตัวบุคคล ซึ่งมีดังต่อไปนี้

๑. วิชาการว่าด้วยลายพิมพ์นิ้วมือ (Fingerprint Classification Filing System)
๒. วิชาการว่าด้วยรูปลักษณะตำหนิรูปพรรณของบุคคล (Personal Descriptions)
๓. วิชาการว่าด้วยแผนประทุษกรรม (Modus Operandi System)
๔. วิชาว่าด้วยการชี้ระบุทรัพย์สิน (Property Identification)

และดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่า กองทะเบียนประวัติอาชญากร เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลหลายๆ ประเภทดังนั้นวิธีการที่จะใช้เก็บรวบรวมเพื่อให้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ การปฏิบัติของงานทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพย่อมเป็นสิ่งสำคัญด้วยเหตุผลและ ความจำเป็นประกอบกับจะต้องสนองนโยบายในอันที่จะสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับหน่วยราชการ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่ต้องการทราบประวัติบุคคล ที่จะรับสมัครเข้าปฏิบัติงานในหน่วย หรือ ประวัติของบุคคลที่ยื่นเรื่องราวขออนุญาตดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อนำมาประกอบการพิจารณารับเข้าทำงาน หรืออนุญาตให้ดำเนินการในแต่ละเรื่องนั้นๆ หรือแม้แต่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่าย สืบสวนสอบสวน ซึ่งต้องการความรวดเร็วในการตรวจสอบและค้นหาข้อมูลอยู่เสมอ กองทะเบียนประวัติ อาชญากรจึงได้จัดระบบ การตรวจสอบข้อมูลไว้เป็นสารบบสำคัญๆ ดังนี้

๑. กรณีทราบชื่อและชื่อสกุล ทราบวิธีการกระทำความผิด ทราบตำแหน่งเป็น ลายสัก หรือสิ่งที่วิกลพิการ ตรวจสอบได้จากระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (CDS)
๒. กรณีจำหน้าคนร้ายได้ ตรวจสอบได้จาก สารบบภาพถ่ายคนร้าย การสเก็ทซ์ภาพหรือประกอบภาพใบหน้าคนร้าย (PICASSO)
๓. กรณีที่มีลายพิมพ์นิ้วมือสืบนิ้ว ตรวจสอบได้จาก ระบบคอมพิวเตอร์ตรวจสอบลายพิมพ์ นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS)

ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรมุ่งเน้นปฏิบัติตาม ระเบียบและข้อบังคับตามตัวบทกฎหมายเป็นหลัก และการปฏิบัติงานด้านการพิมพ์ลายนิ้วมือจะเน้นทางด้านเทคนิควิทยาการเฉพาะด้าน ซึ่งต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานด้วยความชำนาญเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงานทั้งสองด้านจะต้องอยู่ภายใต้ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดที่ถูกกำหนดขึ้นให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบ หรือให้เป็นวิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายในการที่จะต้องรับผิดชอบดำเนินการโดยอย่างเคร่งครัด เพื่อที่จะได้สามารถปฏิบัติงานประสานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพสมความมุ่งหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการปฏิบัติงานด้านการทะเบียนประวัติอาชญากรและลายพิมพ์นิ้วมือมีระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๑. ในการปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านการจัดทำแผนประชุมกรรม ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจ เกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๘ บทที่ ๑๑ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่และการประสานงานเกี่ยวกับการตรวจสอบประวัติและการตรวจสอบแผนประชุมกรรมระหว่างพนักงานสืบสวนสอบสวนกับหน่วยงานวิทยาการตำรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมตาม ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๔๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พ.ย.๒๕๔๕)

๒. ในการปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านการประกาศสืบจับ จะถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๔ บทที่ ๑ (แก้ไขเพิ่มเติมตาม ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๔๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พ.ย.๒๕๔๕)

๓. ในการปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านการประกาศ ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย จะถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๔ บทที่ ๒ เรื่องการออกตำหนิรูปพรรณทรัพย์สิน และตำหนิรูปพรรณทรัพย์สินหายได้คืน (แก้ไขเพิ่มเติมตามระเบียบ กรมตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ ธ.ค.๒๕๒๗)

๔. ในการปฏิบัติเกี่ยวกับงานคนหายพลัดหลง คนตายไม่ทราบชื่อ ทรัพย์สินที่มีผู้เก็บได้จะถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๔ บทที่ ๓ การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง และได้คืน (แก้ไขเพิ่มเติมตามระเบียบกรมตำรวจ (ฉบับที่ ๒) ลง ๑๓ พ.ย.๒๕๑๓) และประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะ ๑๐ บทที่ ๒ การชันสูตรพลิกศพ บทที่ ๓ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีวินาศภัย (แก้ไขเพิ่มเติมตาม ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ พ.ย.๒๕๕๒)

๕. ในการปฏิบัติเกี่ยวกับงานควบคุมอาชญากรบางประเภท ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๗ บทที่ ๑, ๒ (แก้ไขเพิ่มเติมตามระเบียบกรมตำรวจ ว่าด้วยการอาชญากรบางประเภท และตำหนิรูปพรรณและประวัติย่อผู้ต้องขัง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๓๐ ลงวันที่ ๘ มี.ค.๒๕๓๐) และหนังสือขอความร่วมมือยังอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ตามหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ตช ๐๐๒๖.๓๕๕/๑๗๖๕ ลง ๗ ก.ค.๒๕๔๒ เรื่องการส่งพิมพ์ลายนิ้วมือให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ตรวจสอบ และขอให้จัดทำข้อมูลในแบบประวัติบุคคลพันโทฯ (แบบฟอร์ม ที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร กำหนด)

๖. ในการปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านพิมพ์ลายนิ้วมือนั้น จะถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจ ไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ (แก้ไขเพิ่มเติมตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วย การพิมพ์ลายนิ้วมือ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๔๓ ลง ๒๑ ม.ค.๒๕๔๓)

๗. ในการปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบภาพถ่ายนักโทษประหารชีวิต ถือปฏิบัติตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ ๒๗๔/๒๕๔๐ ลง ๒๕ พ.ย.๒๕๔๐ เรื่อง ระเบียบการส่งรูปถ่ายนักโทษ ประหารชีวิตไปตรวจสอบ และการพิมพ์ลายนิ้วมือผู้จะถูกประหารชีวิต ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการ ตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ บทที่ ๑ ข้อ ๒.๔ “เมื่อได้รับแจ้งจากกรมราชทัณฑ์ว่าจะประหารชีวิต ให้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปพิมพ์ลายนิ้วมือผู้จะถูกประหารชีวิตแล้วตรวจสอบแจ้งยืนยันหรือไม่ยืนยันว่าเป็นผู้นั้นจริง ไปยังคณะกรรมการประหารชีวิตดำเนินการต่อไป”

การนำความรู้ทางด้านงานทะเบียนประวัติอาชญากรไปช่วยสนับสนุนให้งานสืบสวนและ สอบสวนเกิดประสิทธิภาพ

๑. สถานีตำรวจจะต้องถ่ายภาพผู้ต้องหา (เฉพาะความผิด ๖ ประเภทตามระเบียบเกี่ยวกับคดีลักษณะ ๑๘ บทที่ ๑๑) ที่จับได้บันทึกประวัติผู้ต้องหานั้นอย่างละเอียดในแบบรายงานประวัติและตำหนิรูปพรรณ ผู้กระทำผิด(ผ.๒) พิมพ์ฝ่ามือขวา ซ้าย และพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวา ซ้าย ให้ชัดเจนถูกต้องตามวิธีการพิมพ์มือ พร้อมกับกรอกข้อความลงในแบบพิมพ์มือให้ชัดเจน โดยการพิมพ์ติดและบันทึกแผนประทุษกรรมในแบบ รายงานแผนประทุษกรรม (ผ.๑) ให้ละเอียด

๒. ถ้าสถานีตำรวจไม่สามารถถ่ายภาพและบันทึกประวัติได้ หรือไม่สะดวกก็สามารถส่งตัวผู้ต้องหาไป ถ่ายภาพ และทำประวัติได้ที่ กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ หน่วยพิสูจน์หลักฐาน ในส่วนภูมิภาค

๓. การพิมพ์มือผู้ต้องหาต้องพิมพ์ด้วยหมึกสำหรับพิมพ์ลายนิ้วมือโดยเฉพาะ ให้ชัดเจนถูกต้องตาม หลักวิชา และกรอกข้อความในแผ่นพิมพ์มือให้ละเอียดชัดเจนครบถ้วนถูกต้อง โดยใช้พิมพ์ติดหรือเขียนให้ ชัดเจนอ่านง่าย

๔. การส่งข้อมูลเพื่อออกประกาศสืบจับตามหมายจับ จะต้องบันทึกตำหนิรูปพรรณให้ละเอียดพร้อม ทั้งส่งภาพถ่ายหรือภาพสเก็ตซ์มายัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ หน่วยพิสูจน์หลักฐานในส่วนภูมิภาค

๕. การส่งตำหนิรูปพรรณทรัพย์สินหาย หรือรถยนต์ รถจักรยานยนต์ถูกโจรกรรม ให้ระบุตำหนิ รูปพรรณของทรัพย์สินที่หายอย่างละเอียดและชัดเจนโดยเฉพาะทรัพย์สินที่มีหมายเลขเครื่องหรือหมายเลข ประจำตัวทรัพย์สินที่จะต้องระบุให้ครบถูกต้องชัดเจน เช่น หมายเลขเครื่องรถ หมายเลขเครื่องโทรทัศน์ หรือ หมายเลขเครื่องนาฬิกาข้อมือ เป็นต้น ถ้ามีภาพถ่ายของทรัพย์สินนั้นให้ส่งมาด้วย ถ้าเป็นทรัพย์สินที่ไม่มีตัวเลขให้ บอกตำหนิพิเศษ เช่น รอยขีดข่วน รอยบินรอยร้าว หรือเครื่องหมายที่เจ้าของทำไว้เป็นพิเศษ

๖. กองทะเบียนประวัติอาชญากรจะรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ตามข้อ ๑-๕ จัดเป็นระบบข้อมูล เข้าคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ตรวจสอบให้กับพนักงานสืบสวนและสอบสวน ถ้าหากข้อมูลในแบบรายงาน แผนประทุษกรรม (ผ.๑-๒๕๔๕) และแบบรายงานประวัติและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำผิด (ผ.๒-๒๕๔๕) และแบบพิมพ์มือที่ส่งมาไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ กองทะเบียนประวัติอาชญากรก็ไม่สามารถจะจัดเก็บเข้าเป็น ระบบตามหลักวิชาได้ ถ้าต่อมาภายหลังพนักงานสืบสวนจะมาขอตรวจสอบค้นหา ก็จะตรวจไม่พบเช่น คดีลักทรัพย์ แผนประทุษกรรม (ผ.๑) รายงานมาเพียงสั้นๆ ว่า "คนร้ายเข้าไปลักทรัพย์ได้เสื้อผ้าไป ๑๖๐ โหล

มูลค่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท” หรือ “คนร้ายชิงทรัพย์ไปเป็นจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท” โดยไม่ได้อธิบายวิธีการดำเนินการของคนร้าย ก็จะเป็นข้อมูลที่ไม่มีประโยชน์อย่างใดต่อการสืบสวนสอบสวน หรือกรณีส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือคนร้ายที่เลอะเลือนก็จะไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ต้องคืนเรื่องให้พิมพ์มือส่งมาตรวจสอบใหม่อีกครั้ง

การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. การประสานงานกับหน่วยงานภายใน ในการประสานงานกับหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกหน่วยที่ทำหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เช่น สถานีตำรวจท้องที่ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนสอบสวน เช่น พนักงานสอบสวน นั้น กองทะเบียนประวัติอาชญากรขอให้ทุกหน่วยปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของตำรวจที่กำหนดไว้ให้ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรจะได้มีข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์กับผู้ให้บริการจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรเอง

๒. การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก สำหรับการประสานงานกับหน่วยงานนอกสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหลายหน่วยงาน ได้แก่ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมราชทัณฑ์ กรมการขนส่งทางบก สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ฯลฯ ในส่วนของกรมราชทัณฑ์นั้น กองทะเบียนประวัติอาชญากรได้ติดตามประสานข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิด ซึ่งได้แก่ คำพิพากษาของศาลหรือข้อมูลของบุคคลที่พ้นโทษจากเรือนจำ เพื่อที่จะนำข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดเหล่านั้นมารวบรวมให้เกิดประโยชน์กับงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ทำหน้าที่ในการสืบสวนอันได้แก่ พนักงานสอบสวนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ส่วนข้อมูลผลคดีเมื่อคดีถึงที่สุด ให้สถานีตำรวจท้องที่ประสานข้อมูลผลคดีถึงที่สุดจากอัยการและแจ้งให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรทราบ เพื่อรวบรวมประวัติอาชญากรไว้ให้ครบถ้วน